

י"ט אדר תש"ף
15 במרץ 2020

בדואל: liskhat-yoetz@justice.gov.il
ובפקס: 02-6467001

לכבוד:
היועץ המשפטי לממשלה
ד"ר אביחי מנדלבלט
משרד המשפטים
רח' צלאח א- דין 29, ירושלים

כבוד היועץ המשפטי לממשלה,

הנדון: פגיעה אנושה בשלטון החוק

1. ישראל מתגוננת כנגד התפשטות נגיף הקורונה. אנו בתנועה לטוהר המידות מבינים את חשיבות ההתגוננות מפני הנגיף, ומגבים את פעולות רשויות המדינה ומערכת הבריאות למען בריאות הציבור.
2. דמוקרטיה נבחנת בשעות משבר. מן ההיסטוריה למדנו, כי בעיתות חירום נבחן חוסנו של המשטר הדמוקרטי. ביום 12.3.2020, בחסות משבר נגיף הקורונה, ביצע שר המשפטים מהלך נגד הדמוקרטיה, מהלך אשר פגע פגיעה אנושה בשלטון החוק במדינת ישראל. שר המשפטים אמיר אוחנה, המכהן בממשלת מעבר, ואשר מינויו לא זכה לאמון הכנסת, תיקן את תקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל (סדרי דין מצב חירום מיוחד), התשנ"א - 1991 (להלן: "התקנות") לצורך הכרזה על מצב חירום במערכת המשפט. החלטה זו נעשתה תוך שימוש לרעה בסמכות, בכוח השררה, בחוסר סבירות קיצוני היורד לשורש הדברים, ומתוך שיקולים זרים.
3. ההחלטה על הגבלת פעולתם של בתי המשפט, באמתלה של "חשש ממשי לפגיעה חמורה בבריאות הציבור", פורסמה באישון לילה, יום לפני השבעתה של כנסת חדשה, ויומיים לפני המועד המתוכנן לפתיחת משפטו של ראש הממשלה, הנאשם בשלושה כתבי אישום חמורים, בעבירות של שוחד מרמה והפרת אמונים.
4. לפגיעה האנושה בדמוקרטיה, בהגבלת פעולתה של הרשות השופטת, מצטרפת הודעת ראש הממשלה על הפעלת סמכויות פוגעניות לשימוש באמצעים טכנולוגיים לניטור ומעקב אחר אזרחים, בטענה כי הדבר נדרש למלחמה בנגיף הקורונה. בהודעה שיצאה מטעמך לתקשורת הובהר כי "במסגרת הבחינה המשפטית הוחלט על הטלת מגבלות שונות על האמצעים שיופעלו, לרבות בהיבטים של תקופת הפעלתם, הפיקוח המשפטי על ההפעלה והשימוש בנעשה במידע שנאסף". התנועה לטוהר המידות סבורה כי הפעלת אמצעי-סייבר למעקב אחר האזרחים, אינה מידתית, ופגיעתה באינטרס הציבור ובחירויות הפרט עולה על תועלתה.
5. כבוד היועץ המשפטי לממשלה: הינך מופקד על השמירה על שלטון החוק בישראל. בימים אלה עושה ראש הממשלה, "ממשלת מעבר בריבוע" בלשונו של אחד משופטי בית המשפט העליון לאחרונה, בלא כל פיקוח פרלמנטרי, ובהיעדר כנסת מתפקדת, כל שביכולתו כדי לרתום את

המלחמה בנגיף הקורונה לצרכי עניינו האישי, ובכך צלח בידו לדחות את תחילת משפטו בבית המשפט המחוזי בירושלים. מוטלת עליך החובה להציב בפני הממשלה, והעומד בראשה, גבולות שימנעו המשך הפגיעה בחירויות הפרט ובעצמאותה ותיפקודה של הרשות השופטת.

6. לאור זאת, אנו מבקשים ממך להכריז בהקדם האפשרי, על שורת הצעדים הבאים:

א. אנו קוראים לך לפרסם ללא דיחוי חוות דעת, הקובעת כי הסמכות להכרזה על שעת חירום במערכת המשפט ראוי שתהא בידי מי שעומד בראש הרשות השופטת, קרי, נשיאת בית המשפט העליון, וכי דין ההכרזה על שעת חירום שנעשתה על ידי שר המשפטים, תוך שימוש לרעה בסמכותו, להתבטל. יש להותיר בידי הרשות השופטת ונשיאי בתי המשפט לקבוע הוראות בדבר ניהול מערכת המשפט בעת חירום זו, ולסלק את ידי הרשות המבצעת מהתערבות בפעולתה החופשית של הרשות השופטת.

ב. על הממשלה להבהיר לציבור באופן ברור את אופי הפגיעה בפרטיות ואמצעי הניטור אותם היא מתכננת להפעיל (וזאת בשים לב למגבלות הצנזורה ובטחון המידע כמובן). עוד יובהר לציבור מהם מנגנוני הפיקוח ותוקם ועדת פיקוח בכנסת, אשר תידרש לאשר צעדים אלו. **עד להסדרת הפיקוח הפרלמנטרי על צעדים אלו, ייאסר על הממשלה לעשות בהם שימוש.**

ג. הינך נדרש להבהיר לממשלה כי עם השבעתה של כנסת חדשה, ונוכח העובדה כי כלל אזרחי ישראל, לרבות חברי הכנסת, מגויסים למאבק בנגיף הקורונה, היא נדרשת לצמצם ככל האפשר את השימוש בסמכויות שעת חירום.

7. **דגל שחור מתנוסס על צעדים אלה.** אם לא תעשה כן, לא ירחק היום ויימצא מי שיורה, בתקנה לשעת חירום או בצו מינהלי, לפזר את הכנסת ולחדול את פעולתה של הרשות המחוקקת. אנו קוראים לך להגן על שלטון החוק, ועל הפרדת הרשויות בישראל.

בברכה,

אביה אלן, עו"ד
יו"ר הועד המנהל

העתקים: כב' נשיא המדינה, מר ראובן (רובי) ריבלין
ראש הממשלה, ח"כ בנימין נתניהו
שר המשפטים, ח"כ אמיר אוחנה
נשיאת בית המשפט העליון כב' השופטת אסתר חיות
מנהל בתי המשפט, ד"ר יגאל מרזל
יו"ר הכנסת, ח"כ יולי (יואל) אדלשטיין